

S t a n o v i s k o

vlády k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (sněmovní tisk č. 949)

Vláda na své schůzi dne 11. května 2005 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (sněmovní tisk č. 949), a zaujala k němu toto stanovisko:

Vláda se ztotožňuje s tím, že navržená změna pravidel volby členů akademických senátů veřejných vysokých škol a jejich fakult by přinesla zjednodušení celého procesu. Souhlasí rovněž s navrženou úpravou způsobu získání dodatku k diplomu, s návrhem, aby diplom a vysvědčení měly povahu veřejné listiny, s navrženým způsobem stanovení poplatku za prodloužování studia, s možností podat přihlášku ke studiu elektronickou formou, s udílením akreditace studijních programů a habilitačního řízení nebo řízení ke jmenování profesorem na dobu nejvýše deseti let, s prodloužením standardní doby doktorského studijního programu až na čtyři roky, dále s návrhem jmenovat další členy zkušební komise ke státním zkouškám z významných odborníků v daném oboru a s možností Akreditační komise zřizovat poradní pracovní skupiny.

Vláda se naopak neztotožňuje

- s návrhem na zavedení příspěvku na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost, neboť je nesystémový a jeho zavedením by došlo ke zvýšení nároků na státní rozpočet; kromě toho je zavedení zmiňovaného příspěvku v rozporu se zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů, podle něhož se výzkum a vývoj na veřejných vysokých školách podporuje formou dotací a s návrhem zákona o veřejných výzkumných institucích a návrhem zákona o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných výzkumných institucích, které jsou v současné době projednávány v Poslanecké sněmovně Parlamentu,

- s navrženou úpravou platnosti mandátu studenta – člena akademického senátu, neboť členem akademického senátu může být pouze člen akademické obce, kterými jsou akademičtí pracovníci a studenti, a proto nelze zachovat platnost mandátu, ukončí-li student studium ve studijním programu, byť na časově ohraničenou dobu,

- s návrhem na zrušení omezení počtu funkčních období rektora a děkana, neboť navrženou změnu nelze považovat za opodstatněnou,
- s návrhem upřesňujícím způsob zpřístupnění studentských prací, neboť se jedná pouze o výklad ustanovení obsaženého v autorském zákoně,
- s návrhem na zvýšení počtu členů Akreditační komise z dvaceti jednoho člena na třicet tři členy, a to z důvodu neopodstatněnosti navržené změny,
- s navrženou změnou délky standardní doby studia, jelikož podstatou stanovení standardní doby studia je průměrná studijní zátěž a navržená diferenciací podle různých forem studia je vyjádřením zřejmě nesprávného pochopení jejího vymezení,
- s návrhem na zrušení ustanovení, podle kterého je součástí statutu veřejné vysoké školy také seznam akreditovaných studijních programů a seznam oborů, ve kterých je vysoká škola oprávněna konat habilitační řízení, neboť v případě jeho zrušení by Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy nemohlo zasáhnout při uskutečňování neakreditovaného studijního programu,
- s navrženým způsobem určení, zda zaměstnanec vysoké školy je akademickým pracovníkem, neboť tuto problematiku upravuje zákoník práce.

Vláda současně upozorňuje, že

- rozšířením možnosti zřizovat další fondy pro veřejné vysoké školy se zabývá pozměňovací návrh Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny Parlamentu k vládnímu návrhu zákona o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných výzkumných institucích,
- v současné době je projednávána ve druhém čtení v Poslanecké sněmovně Parlamentu novela zákona o daních z příjmů, v níž je navrženo snížit pro veřejné vysoké školy sazbu daně z příjmů a zvýšit limit položek snižujících základ této daně,
- z návrhu na vyloučení části stipendií, poskytovaných ze státního rozpočtu jako příspěvek na ubytování a stravování, ze zápočtu do rozhodného příjmu dle zákona o státní sociální podpoře není zcela zřejmé, o jaká stipendia se v daném případě jedná a jakým způsobem bude rozlišena část stipendia poskytovaná jako příspěvek na stravování a ubytování,
- navržené rozšíření ustanovení týkajícího se disciplinárního přestupku je rovněž neurčité a mohlo by působit aplikační problémy,
- navržené zpoplatnění státní rigorózní zkoušky neodpovídá zachování principu bezplatnosti základního, středního a vysokého školství.